

Nr 543

Av herr **Anderson** i Sundsvall m. fl., i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående vissa organisations- och anslagsfrågor rörande försvaret.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 110 till årets riksdag föreslår chefen för försvarsdepartementet bl. a. att Sundsvalls luftvärnskår (Lv 5) skall indragas. Vid indragningen, som förutsattes vara verkställd år 1960, skall den utbildning, som nu ombesörjes av Lv 5, uppdelas på andra förband. Samtidigt med indragningen av Lv 5 förutsattes att utbildningen vid Luleå luftvärnskår (Lv 7) i betydande mån utökas, vilket torde innebära, att den väsentligaste delen av utbildningen vid Lv 5 skall överflyttas till Lv 7.

Propositionen grundar sig i denna del på chefens för armén förslag, som beträffande indragningen av Lv 5 bl. a. anför:

Av ekonomiska och utbildningsmässiga skäl bör den år 1954 föreslagna uppdelningen av Sundsvalls luftvärnskår (Lv 5) på andra luftvärnsförband genomföras, trots de därmed förenade olägenheterna från beredskaps- och rekryteringssynpunkter. Förslaget leder till att vissa investeringar vid Luleå luftvärnskår (Lv 7) erfordras, preliminärt beräknade till omkring 0,6 miljon kronor. Besparingarna beräknas till ca 0,6 miljon kronor per år. Del av Lv 5:s etablissement torde kunna friställas för försäljning. Åstöns skjutplats beräknas dock tills vidare komma att erfordras för utbildning. (Prop. sid. 65).

I annat sammanhang (prop. sid. 63) anför arméchefen i samband med förslaget till omorganisation av armén, att tiden icke medgett, att samtliga organisatoriska, personella och ekonomiska konsekvenser undersökts i detalj. Man har anledning förutsätta, att denna reservation även gäller beträffande Lv 5.

Att indragningen av Lv 5 innebär olägenheter ur beredskaps- och rekryteringssynpunkter står tydligen klart för arméchefen. Förslaget i denna del innebär, att något fredsluftvärnsförband i fortsättningen inte kommer att finnas mellan Norrtälje och Luleå, en sträcka på omkring 100 mil. Av de fem luftvärnsförbanden skulle fyra komma att ligga i den sydligaste tredjedelen och endast en i de två återstående tredjedelarna av landet.

I luftvärnets uppgift ingår bl. a. att ordna försvar mot kuppanfall. Överbefälhavaren understryker luftvärnets betydelse som försvarsmedel mot flygande vapenbärare, som riktar sina anfall mot punktmål. (Prop. sid. 29). Om förslaget genomföres skulle den näringspolitiskt viktiga del av landet som mellersta Norrland utgör ställas utan fredsluftvärnsförband.

Att ett effektivt kuppförsvaret i denna del av landet i krig skulle kunna organiseras från luftvärnsförbanden i Norrtälje och Luleå torde vara verklighetsfrämmande. För hela landet livsviktiga kraftverk, industrianläggningar, hamnar och förbindelseleder ställas i ett andrahandsläge.

Huruvida uppdelningen av Lv 5 på andra förband, företrädesvis Lv 7, innebär någon besparing förefaller problematiskt. Arméchefen anger den årliga besparingen till 600 000 kronor. Om arméchefen därvid räknat med alla faktorer, som verka i kostnadsfördyrande riktning, såsom högre löner på grund av högre dyrort och kallortstillägg vid Lv 7, ökade rese- och trakamentskostnader för såväl värnpliktiga som befäl, ökade underhållskostnader vid mottagande förband och i stort sett bibehållna underhållskostnader för fastigheterna vid Lv 5, ersättning till personal, som på grund av omflyttningen ej kan beredas fortsatt statlig anställning o. s. v., är för oss svårt att bedöma. En överslagsberäkning tyder närmast på att arméchefens reservation, att tiden ej medgett att alla konsekvenserna blivit undersökta, här äger tillämpning.

Vid sina överväganden anför arméchefen dessutom, att "del av Lv 5:s etablissement torde kunna friställas för försäljning". Förmodligen avses därmed den del av Lv 5:s etablissement, som ej för framtiden behöver nyttjas som mobiliseringsförråd. Mot arméchefens antagande har försvarsministern icke gjort någon erinran i propositionen.

Möjligheten för Kronan att sälja kaserner och andra byggnader inom det av Lv 5 disponerade området är emellertid begränsad. När Lv 5 år 1940 etablerade sig i Sundsvall, upplät Sundsvalls stad mark för ändamålet. I det kontrakt, som vid tillfället upprättades mellan kronan och Sundsvalls stad, stipuleras, att därest marken icke vidare användes för avsett ändamål eller för någon annan Kronans verksamhet av motsvarande omfattning, skall Kronan antingen till staden utan vederlag återlämna området eller lämna staden full ersättning för området. Försäljning av byggnaderna är alltså förenad med vissa komplikationer, för så vitt vid försäljningen avses, att byggnaderna skall stå kvar på området.

Vid de förband, som i fortsättningen skall handha utbildningen av de ca 300 värnpliktiga, som f. n. årligen utbildas vid Lv 5, måste nyinvesteringar, som direkt föranledas av omorganisationen, göras. Arméchefen beräknar dessa nyinvesteringar vid Luleå luftvärnskår preliminärt till omkring 600 000 kronor. Beloppet torde vara alltför lågt.

Under rubriken "Vissa byggnadsarbeten för armén" (punkt 68, sid. 527 i prop.) äskar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår en miljon kronor för nybyggnad av förlägningsutrymmen för 150 man vid Luleå luftvärnskår. Denna nybyggnad torde utgöra första etappen i ett nybyggnadsprogram, som anges i den generalplan för kasernbyggnader m. m. vid Lv 7, som kungl. fortifikationsförvaltningen upprättat och som avses kom-

ma till utförande, därest beslut fattas om att utbildningskapaciteten vid Lv 7 skall utökas från f. n. 500 till 800 man. Enligt planen uppgå investeringarna till sammanlagt ca 3,7 miljoner kronor, vartill komma ökade kostnader för underhåll. Byggnaderna föreslås bli uppförda åren 1958—1965, därest medel beviljas.

Det bör i sammanhanget uppmärksammas, att samtliga kaserner och andra byggnader vid Lv 5 uppförts under tiden efter år 1941 och torde vid uppförandet ha kostat sammanlagt 5—6 miljoner kronor.

Syftet med den omorganisation av försvaret, som avhandlas i proposition nr 110, uppgives vara att av kostnadsskäl krympa samman försvarsorganisationen men samtidigt giva densamma ökad effektivitet.

Om det kan påvisas, att förflyttningen av Lv 5 — som är en detalj i det större sammanhanget — verksamt kommer att bidra till att den angivna målsättningen uppnås, vore intet att erinra mot förflyttningen. Av vad som anförts framgår emellertid, *dels* att förflyttningen av Lv 5 medför olägenheter från beredskaps- och rekryteringssynpunkter, vilket vitsordats av arméchefen, *samt dels* att de besparingar, som kunna uppnås genom förflyttningen, äro högst tvivelaktiga. Under sådana omständigheter anse vi det rimligt, att samtliga de förhållanden, ekonomiska och beredskapsmässiga, som uppkomma i samband med förflyttningen av Lv 5, tagas under noggrant övervägande, innan definitivt beslut fattas.

På grund av det anförda få vi därför hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 110 måtte besluta

att med indragningen av Sundsvalls luftvärnskår måtte tills vidare anstå, samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående de ekonomiska och beredskapsmässiga konsekvenser, som uppkomma i samband med förflyttningen av den utbildning, som nu ombesörjes av Lv 5.

Stockholm den 23 april 1958

John R. Anderson

Nils G. Fröding

Oscar Andersson